

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr.125 din 21.04.2021)

Direcția generală juridică a examinat, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, proiectul de lege specificat în titlu și expune următoarele considerații.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul supus avizării a fost înaintat spre examinare Parlamentului cu titlu de inițiativă legislativă a unui grup de deputați, în conformitate cu prevederile art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul cuprinde prevederi care propun modificarea Codului penal, Codului contravențional și Legii nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier.

3. Potrivit notei informative, proiectul de lege supus examinării are ca obiectiv facilitarea și eficientizarea schimbului de date și interoperabilitatea în cadrul sectorului public, precum și între sectorul public și cel privat, în vederea creșterii calității serviciilor publice prestate, a creării noilor servicii publice electronice și a asigurării securității informaționale.

4. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

5. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice, în corespundere cu prevederile art.72 din Constituție și art.10 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

6. Potrivit art.32 al Legii nr.100/2017, proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect. Concomitent, proiectul

actului normativ este supus consultării publice conform prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și art. 49¹ al Regulamentului Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996.

7. Atenționăm asupra faptului că lipsesc avizele și recomandările recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice, sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice interesate (Guvernul, Ministerul Justiției, Ministerul Economiei, Ministerul Afacerilor Interne și Infrastructurii, Agenția Servicii Publice ș.a.) și sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile, fapt ce constituie - nerespectarea procedurii de întocmire și înaintare în Parlament a proiectului de lege.

II. Observații de conținut și tehnică legislativă

1. **Art.I al proiectului de lege** propune modificarea art.264¹ alin.(4) din Codul Penal al Republicii Moldova. Articolul în cauză prevede o circumstanță agravantă pentru persoana **care nu deține permis de conducere** sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport și care a săvârșit concomitent una din faptele incriminate la art.264¹ alin.(1)-(3) din Codul Penal.

Modificarea propusă constă în substituirea textului „*care nu deține permis de conducere*” cu cuvintele „*care nu a obținut dreptul de a conduce mijloace de transport*”.

Motivul acestei modificări legislative, potrivit notei informative a proiectului, este necesitatea concretizării prevederilor respective în vederea excluderii ambiguității existente la moment, în terminologia utilizată la definirea dreptului de a conduce un vehicul. Or, în sensul art. 264¹ alin.(4) al Codului penal, deținerea permisului de conducere este interpretată ca deținere a dreptului de a conduce un vehicul.

Atragem atenția asupra faptului că, urmând logica argumentelor indicate în nota informativă, excluderea ambiguității terminologiei folosite este necesară nu numai în art.264¹ alin.(4) al Codului Penal, dar, și în Codul contravențional, cât și, Legea nr.131/2007. Deoarece, în actele normative respective noțiunea „*permis de conducere*” se utilizează foarte des în situația în care, de fapt, se are în vedere „*dreptul de a conduce*”, fapt ce cauzează apariția diferitor interpretări, pe care proiectul de lege își propune să le elimine.

În acest sens, art.54 al Legii nr.100/2017 indică faptul că, terminologia utilizată în actul elaborat necesită a fi **constantă și uniformă**, în corespundere celei utilizate în alte acte normative, deci, **aceleași noțiuni trebuie să se exprime prin aceiași termeni**.

2. Art.II al proiectului de lege propune modificarea art.18 și art.19 ale Legii nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier.

Menționăm că, noțiunea indicată la art.19 alin.(1) al proiectului folosește termenii care, la prima vedere, par similari: „*drept de a conduce*” și „*drept de circulație*”, prin ce se creează confuzie. Corespunzător, sugerăm explicarea în art.2 al Legii a sensului noțiunilor respective și cazurilor când acestea se folosesc.

La fel, pentru evitarea incertitudinii create ca urmare a menționării la art.19 alin.(1) al proiectului a cuvintelor „*în cazurile prevăzute de lege*”, este necesară indicarea expresă a Legii, care stabilește faptul că dreptul de a conduce un autovehicul poate fi confirmat prin actul care înlocuiește permisul de conducere, precum și indicarea denumirii „*actului ce înlocuiește permisul de conducere și acordă drept de circulație*”, în conformitate cu cerințele de claritate a legii indicate la art.23 al Constituției Republicii Moldova.

3. Art.III pct.1 al proiectului de lege propune completarea art.232 alin.(1) al Codului contravențional cu textul „, *dacă această persoană nu este posesor al vehiculului respectiv și nu se află în trafic internațional,*”.

Atragem atenția asupra faptului că, se impune completarea textului indicat mai sus, după cum urmează: „, *dacă această persoană nu este posesor sau proprietar al vehiculului respectiv (...),*”, ori, în nota informativă se indică faptul că modificările propuse Codului contravențional au ca obiectiv excluderea de la răspunderea contravențională a persoanelor care nu au asupra lor permisul de conducere, atunci când se află în trafic național și conduc vehiculul pe care îl au în posesie/proprietate.

Referitor la această modificare, atragem atenția asupra posibilităților probleme ce pot apărea în vederea confirmării **posesiei** asupra vehiculului rutier, din moment ce Regulamentul circulației rutiere indică în pct.10 obligația persoanei care conduce - să posede și, să înmâneze pentru control doar: a) permisul de conducere perfectat pe numele său (care prin prezentul proiect se propune spre a fi exclus); b) certificatul de înmatriculare a vehiculului (în care figurează doar proprietarul mijlocului de transport sau mandatarul nu și alte persoane cărora li s-a încredințat mijlocul de transport); d) actele referitoare la natura și masa încărcăturii, în cazurile stabilite de legislație; e) actul care confirmă transmiterea în folosință a vehiculului, în cazul mijlocului de transport transmis în folosință având număr de înmatriculare neutru.

Suplimentar, potrivit explicațiilor oferite de nota informativă, reiese că agenții constatatori pot să nu solicite permisul de conducere conducătorului auto care se află în trafic național, iar, celui care se află în trafic internațional, îi va solicita prezentarea permisului de conducere. Corespunzător, se impune excluderea cuvântului „*nu*” din textul „*nu se află în trafic internațional*”.

De asemenea, reiterăm necesitatea consultării opiniei autorităților publice interesate (Guvernul, Ministerul Justiției, Ministerul Economiei, Ministerul Afacerilor Interne și Infrastructurii, Agenția Servicii Publice ș.a.) în vederea stabilirii suficienței dotării tehnice a acestora pentru a permite identificarea persoanei în lipsa permisului de conducere și, eventual, a altor

acte de identificare și a evita aplicarea abuzivă a reținerii în cazul imposibilității identificării persoanei în a cărei privință este pornit proces contravențional.

4. **Art.III pct.2 al proiectului de lege** propune modificarea art.438 alin.(1), lit.b) al Codului Contravențional.

Referitor la acest articol, pentru asigurarea uniformității modului de exprimare, sugerăm modificarea lit.b) după cum urmează: „*b) nu deține dreptul de a conduce sau de a folosi vehiculul ori nu are asupra sa documentul care confirmă dreptul de a conduce vehiculul, sau nu are asupra sa documentul care confirmă dreptul de a folosi vehiculul, dacă nu este posesorul vehiculului sau se află în trafic internațional,*”.

Subsecvent, după cum am menționat mai sus, este necesară completarea art.438 alin.(1), lit.b) după textul „*dacă nu este posesorul*” cu cuvântul „*sau proprietarul*” în vederea realizării scopului indicat în nota informativă și păstrării uniformității noțiunilor folosite de actul normativ modificat. Ori, analizând conținutul Codului Contravențional, stabilim că acesta, utilizează în mod constant îmbinarea de cuvinte „*proprietar, posesor*” al mijlocului de transport.

La fel, sugerăm revizuirea exprimării „*dacă nu este posesorul vehiculului sau se află în trafic internațional,*”, deoarece, proiectul de lege indică o altă conjuncție în art.232 alin.(1): „*dacă această persoană nu este posesor al vehiculului respectiv și nu se află în trafic internațional,*”.

Urmare a celor indicate mai sus, constatăm că urmează a fi revizuit conținutul proiectului de lege prin prisma obiecțiilor expuse mai sus și recomandăm autorului redactarea minuțioasă a acestuia.

**Șef adjunct Direcție generală,
Svetlana CICATI**

Ex:V. Cașu
820-237